

Handelingskader Noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (Versie 1 juli 2020)

1. Inleiding

In Nederland, maar ook wereldwijd, is er een uitbraak van het coronavirus. Ter bescherming van de veiligheid en de gezondheid worden er maatregelen genomen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft mede namens de minister van Justitie en Veiligheid aanwijzingen gegeven aan de voorzitters van de veiligheidsregio's om hun bevoegdheden op het terrein van openbare orde en veiligheid in te zetten om de verdere verspreiding van COVID-19 tegen te gaan.¹ De verwachting is dat het overgrote deel van de burgers zich hieraan zal houden maar dat een kleine minderheid zich mogelijk onttrekt aan deze maatregelen. De minister heeft aan de voorzitters van de veiligheidsregio opdrachten gegeven om de maatregelen tot uitvoering te brengen onder gebruikmaking van de bevoegdheden van de voorzitter van de veiligheidsregio op het terrein van de openbare orde en veiligheid.

In verband met deze crisis heeft de voorzitter van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond besloten om ten behoeve van de crisisbeheersing ingevolge artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's alle in dat artikel genoemde bevoegdheden van de tot de regio behorende burgemeesters over te nemen. Daartoe behoort ook de bevoegdheid om in geval van oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden of van rampen, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, algemeen verbindende voorschriften te geven die ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig zijn (artikel 176, eerste lid, Gemeentewet). De voorzitter van de veiligheidsregio heeft van deze bevoegdheid gebruik gemaakt door het afkondigen van een noodverordening op 1 juli 2020 waarin de genoemde maatregelen en de opdracht van het Rijk juridisch zijn uitgewerkt.

In de afgekondigde noodverordening van 1 juli 2020 is sprake van een aanzienlijke versoepeling van de maatregelen ter bestrijding van COVID-19. Dat vraagt flexibiliteit en terughoudendheid in de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving van de maatregelen. Zoals ook blijkt uit de laatste aanwijzing en de afgekondigde noodverordening van 1 juli jl. is daarom bij deze versoepeling een belangrijke rol en (eigen) verantwoordelijkheid weggelegd bij de exploitanten en/of verantwoordelijken en/of eigenaren van de verschillende voorzieningen die weer bezocht mogen gaan worden en/of de samenkomsten die georganiseerd worden. Deels door het opstellen en naleven van sectorspecifieke protocollen, zo nodig met behulp van de afwegingskaders van het RIVM deels door bezoekers/burgers aan te spreken op de naleving daarvan.

¹ Aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, van 26 juni 2020, nr. 1712697-207530-PG en de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 16 april 2020, nr. 1676652-204396-OBP, 12 juni 2020, nr. 1703870-206805-PG en 19 juni, nr. 1708752-207221-PG.

De aanwijzing en de verbodsbepalingen in de noodverordening blijven de juridische basis voor de momenteel in de sectoren en branches zelf op te stellen protocollen in het kader van de 'anderhalve meter samenleving' en voor de handhaving.

We doen dus een groot beroep op de burger en de ondernemers bij de naleving van de maatregelen. Daarbij gaan we het gesprek aan met de ondernemers (coachende gesprekken) om daar waar nodig te helpen met een goede implementatie van de versoepelingen uit de noodverordening. Niettemin is het soms nodig om tot handhaving over te gaan. Hierbij hanteert de voorzitter bestuursrechtelijke handhaving naast strafrechtelijke handhaving. In het algemeen geldt dat afhankelijk van de aard van de bepaling (en de specifieke omstandigheden van het geval) of er wordt gekozen voor bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke handhaving. Sommige overtredingen lenen zich meer voor bestuursrechtelijke handhaving (herstel) en andere meer voor een strafrechtelijke aanpak. Zo ligt het bestuursrechtelijk optreden meer in de rede als er handhavend opgetreden moet worden richting bedrijven, exploitanten en organisatoren of degenen die verantwoordelijk zijn voor de naleving van genomen maatregelen. Nadruk ligt dan immers op de naleving en het herstel en in overeenstemming brengen van de situatie met de geldende noodverordening. Strafrechtelijk optreden ligt meer in de rede als bestuursrechtelijke handhaving richting organisatoren en/of verantwoordelijken geen effect heeft of als sprake is van een exces.²

Het toezicht op de noodverordening berust bij de politie, alsmede bij ambtenaren en buitengewoon opsporingsambtenaren die door gemeenten in de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond zijn aangewezen en bevoegd zijn om toezicht te houden op de naleving van de Algemene plaatselijke verordeningen (hierna samen aangeduid als toezichthouder).³ Toezichthouders beschikken hierbij altijd over een discretionaire bevoegdheid.

Onderstaand volgt een handelingskader. Afhankelijk van de feiten en omstandigheden kan de voorzitter besluiten van een maatregel af te zien of ook besluiten een of meerdere stappen over te slaan (en bijvoorbeeld een maatregel te treffen waar normaliter eerst een waarschuwing zou volgen).

² Zie ook beleid handhaving verbodsbepalingen Veiligheidsrisico's 30 juni 2020

³ Aanwijzingsbesluit toezichthouders Noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, vastgesteld op 17 maart 2020.

2. Handhaving verboden noodverordening

2.1 *Verboden samenkomsten*

Op grond van de noodverordening is het verboden om een samenkomst in de publieke ruimte⁴ of in een besloten plaats, niet zijde een woning of een daarbij behorend erf, te organiseren, te laten organiseren, te laten plaatsvinden of te laten ontstaan zonder:

- maatregelen te treffen waarmee de stromen van de personen die samenkomen worden gescheiden, ook voorzover het gebruik van sanitaire voorzieningen betreft;
- hygiënemaatregelen te treffen waarmee de verspreiding van het COVID-19 virus wordt tegengegaan;
- maatregelen te treffen waardoor de aanwezigen te allen tijde 1.5 meter afstand tot elkaar kunnen houden.
- ervoor te zorgen dat de aanwezigen te allen tijde 1,5 meter afstand tot de dichtstbijzijnde persoon, tenzij de aanwezigen op grond van artikel 2.2, tweede lid, niet verplicht zijn 1,5 meter afstand tot elkaar te houden; en
- ervoor te zorgen dat de aanwezigen aan wie een zitplaats is toegewezen daarvan gebruik maken.

Onverminderd voorgenoemde zijn op grond van de noodverordening tevens de volgende samenkomsten verboden:

- Een samenkomst in een gebouw, voertuig of vaartuig, niet zijnde een woning, te organiseren, te laten organiseren, te laten plaatsvinden of te laten ontstaan zonder de aanwezigen te placceren⁵ en, indien de samenkomst uit meer dan 100 personen (exclusief personeel) per zelfstandige ruimte bestaat, zonder de gezondheid van de aanwezigen te verifiëren⁶ en zonder te werken met reservering.
- Een samenkomst van meer dan 250 personen (exclusief personeel) in de open lucht, te organiseren, te laten organiseren, te laten plaatsvinden of te laten ontstaan zonder te placceren, zonder de gezondheid van de aanwezigen te verifiëren en zonder te werken met reservering. Dit verbod geldt niet voor samenkomsten op een bij een woning behorend erf.
- Een samenkomst op een buitenterras⁷ bij een eet- en drinkgelegenheid of een buitenterras op een evenemententerrein te organiseren, te laten organiseren, te laten plaatsvinden of te laten ontstaan zonder de aanwezigen te placceren.

⁴ Publieke ruimte: openbare ruimte en voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, alsmede zich daar bevindende vaartuigen en voertuigen, met uitzondering van daarin bevindende woongedeelten. Het gaat om bijvoorbeeld de openbare weg, parken, parkeerterreinen en plantsoenen, publieke gedeelte van gemeentehuis en voor het publiek toegankelijke winkels en andere gebouwen.

⁵ Placceren: het toewijzen van een zitplaats of in het geval van wellness-, sauna-, sport-, spel-, theater- en dansactiviteiten het toewijzen van een afgebakende locatie waar de activiteit kan plaatsvinden.

⁶ Verifiëren van de gezondheid: vragen naar ziekteverschijnselen van COVID-19. Dit zijn de bekende verschijnselen als koorts, neusverkoudheid, keelpijn, hoesten, niezen e.d. Als blijkt dat deze klachten aanwezig zijn dan mag de persoon die deze klachten heeft niet worden toegelaten tot de activiteit of inrichting.

⁷ Buitenterras: in de openlucht gelegen terras dat aan de bovenzijde of aan drie zijden open is.

Onverminderd de geboden uit de eerste alinea op de vorige pagina is het verbod om in een gebouw, voertuig of vaartuig, niet zijnde een woning een samenkomst van meer dan 100 personen te organiseren, te laten organiseren, te laten plaatsvinden of te laten ontstaan of het verbod op samenkomsten van meer dan 250 personen in de open lucht, te organiseren, te laten organiseren, te laten plaatsvinden of te laten ontstaan, zonder te placeren, gezondheid te verifiëren en zonder te werken met reservering niet van toepassing op:

- samenkomsten in detailhandel, markten, bibliotheken, musea, monumenten, presentatie-instellingen, dierentuinen, pretparken, kermissen en daarmee vergelijkbare samenkomsten waarbij sprake is van doorstroom van bezoekers;
- samenkomsten in een gebouw die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties met ten hoogste 100 personen per zelfstandige ruimte;
- betogingen, samenkomsten en vergaderingen op grond van de WOM;

Degene die deelneemt aan een samenkomst waarbij placering plaatsvindt, is verplicht gebruik te maken van de toegewezen zitplaats.

Het voorgaande betekent dat voor situaties waarbij reservering, verificatie van de gezondheid en placering mogelijk is en wordt toegepast, het aantal bezoekers niet gemaximeerd is, indien 1,5 meter afstand gehouden kan worden. Dit geldt voor binnen en buiten. Ook voor situaties waarbij sprake is van doorstroming en het onderlinge contact tussen mensen beperkt is, is het aantal bezoekers evenmin gemaximeerd, indien 1,5 meter afstand gehouden kan worden. Ook dit geldt voor binnen en buiten.

Handhavingslijn samenkomst/evenement⁸:

- Organisatoren leven het verbod na op basis van eigen verantwoordelijkheid en handhaving van de regels geschiedt in eerste instantie door de organisator (high trust, high penalty);
- Organisatoren dragen er zorg voor dat bezoekers zich (kunnen) houden aan de verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle op de locatie aanwezige personen en alle overige op openstelling van de locatie van toepassing zijnde voorwaarden zoals geformuleerd in de desbetreffende bepalingen (o.a. placering, verificatiecheck gezondheid, reservering, regulering aantal bezoekers, verbod gezamenlijk zingen of schreeuwen, sluiting dansgelegenheden);
- Bij het zich onvoldoende houden aan de verwezenlijking van de afstandsmaatregel van 1,5 meter of de overige maatregelen m.b.t. de samenkomst of de openstelling van de locatie, wordt organisator etc. aangesproken (mondelijke waarschuwing) en wordt de organisator opgedragen om mitigerende maatregelen te treffen zoals bijvoorbeeld:
 - o verscherpt deurbeleid, naleving protocollen, regulering van bezoekersstromen;

⁸ Niet naleving van de voorschriften kan ook lokaal gevolgen hebben voor de (handhaving op de) vergunning(verlening). Het lokaal gezag is bevoegd handhavend op te treden o.a. bij evenementen.

- indien sprake is van minder dan 100 bezoekers binnen en geen doorstroming op locatie: placeren van bezoekers.
- indien sprake van meer dan 100 bezoekers binnen en geen doorstroming op locatie: verificatiecheck gezondheid bezoekers beter borgen, werken met reserveringssysteem en placeren van bezoekers;
- Indien sprake van meer dan 250 bezoekers buiten en geen doorstroming op locatie: verificatiecheck gezondheid bezoekers beter borgen, werken met reserveringssysteem en placeren van bezoekers;
- beperkende maatregelen m.b.t. houden 1,5 meter afstand tussen alle op locatie aanwezige personen (met uitzondering van gezamenlijk huishouden).
- Indien geen gehoor wordt gegeven aan de (mondelijke) waarschuwing dan volgt er een (schriftelijke) bestuurlijke waarschuwing vanuit de voorzitter van de veiligheidsregio.
- Indien geen gehoor wordt gegeven aan de bestuurlijke waarschuwing volgt een sluitingsbevel.
- In specifieke gevallen kan (daarnaast) een last onder dwangsom kunnen worden opgelegd.
- Indien de situatie een exces betreft kan direct tot een spoedsluiting (direct ongedaanmaking/ beëindiging situatie) worden overgegaan en/of proces-verbaal worden opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie.
- Bij een volgende overtreding volgt opnieuw een sluitingsbevel en/of wordt proces-verbaal opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie.

Handhavingslijn **deelnemer** aan een samenkomst:

- Men leeft het verbod na op basis van eigen verantwoordelijkheid. Bij een georganiseerde samenkomst geschiedt toezicht op de naleving van de regels door deelnemers in eerste instantie door de organisator;
- Indien het optreden van de organisator geen soelaas biedt, zullen de toezichthouders optreden. Bij niet naleving van het verbod, wordt een mondelinge waarschuwing aan de overtreders gegeven om een afstand van ten minste 1,5 meter te bewaren ten opzichte van elkaar of om gebruik te maken van de toegewezen zitplaats;
- Indien nog steeds geen gehoor wordt gegeven, dan wordt overgegaan tot het geven van een verwijderingsbevel op grond van artikel 4.1 van de noodverordening. Ook wordt proces-verbaal opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie.
- In specifieke gevallen (bij reële vrees voor herhaling of bij herhaaldelijke overtreding) zou daarnaast ook nog een last onder dwangsom of gebiedsontzegging kunnen worden opgelegd.

Bij het stappenplan in deze paragraaf wordt in acht genomen dat de afstandseis van 1,5 meter gehandhaafd wordt vanaf 3 personen.

2.1a Samenkomsten bij horecagelegenheden:

Uit paragraaf (2.1) blijkt dat artikel 2.1 van de noodverordening ziet op het organiseren, laten organiseren, laten plaatsvinden of laten ontstaan van samenkomsten in de publieke ruimte, of in een besloten plaats, niet zijde een woning of een daarbij behorend erf. Daarbij gaat het niet alleen om samenkomsten in gebouwen maar tevens om samenkomsten op een buitenterras bij eet- en drinkgelegenheden of in de open lucht. In dit kader zijn in de vorige paragraaf alle verbodsbepalingen ten aanzien van samenkomsten uitgeschreven.

In deze paragraaf wordt specifiek ingegaan op de handhavingsslijn voor samenkomsten bij eet- en drinkgelegenheden (incl. terras)

Handhavingsslijn voor samenkomst/evenement bij eet- en drinkgelegenheden (incl. terras)

- Ondernemers leven het verbod na op basis van eigen verantwoordelijkheid en handhaving van de regels geschiedt in eerste instantie door de ondernemer (high trust, high penalty);
- Ondernemers dragen er zorg voor dat bezoekers zich (kunnen) houden aan de verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle op de locatie aanwezige personen en alle overige op openstelling van de locatie van toepassing zijnde voorwaarden zoals geformuleerd in de desbetreffende bepalingen (o.a. placering, verificatie gezondheid, reservering, regulering aantal bezoekers, verbod gezamenlijk zingen of schreeuwen, sluiting dansgelegenheid);
- Bij het zich onvoldoende houden aan de verwezenlijking van de afstandsmaatregel van 1,5 meter of de overige maatregelen m.b.t. de samenkomst of de openstelling van de locatie, wordt organisator etc. aangesproken (mondelijke waarschuwing) en wordt de organisator opgedragen om mitigerende maatregelen te treffen zoals bijvoorbeeld:
 - o verscherpt deurbeleid, naleving protocollen, zorgdragen voor sluiting dansgelegenheid, regulering van bezoekersstromen, aanpassingen terras (indien geen kuchschermen aanwezig zijn) en het placeren van bezoekers;
 - o indien sprake is van minder dan 100 bezoekers binnen en geen doorstroming op locatie: placeren van bezoekers.
 - o indien sprake van meer dan 100 bezoekers binnen en geen doorstroming op locatie: verificatiecheck gezondheid bezoekers beter borgen, werken met reserveringssysteem en placeren van bezoekers;
 - o Indien sprake van meer dan 250 bezoekers buiten en geen doorstroming op locatie: verificatiecheck gezondheid bezoekers beter borgen, werken met reserveringssysteem en placeren van bezoekers;
 - o Indien sprake is van een samenkomst op een buitenterras bij een eet- en drinkgelegenheid of een buitenterras op een evenemententerrein: verplichten tot placering van aanwezigen;

- beperkende maatregelen m.b.t. houden 1,5 meter afstand tussen alle op locatie aanwezige personen (met uitzondering van gezamenlijk huishouden).
- Indien geen gehoor wordt gegeven aan de (mondelinge) waarschuwing dan volgt er een (schriftelijke) bestuurlijke waarschuwing vanuit de voorzitter van de veiligheidsregio.
- Indien geen gehoor wordt gegeven aan de bestuurlijke waarschuwing volgt een sluitingsbevel.
- Indien de situatie een excès betreft kan direct tot een spoedsluiting (direct ongedaanmaking) worden overgegaan en/of proces-verbaal worden opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie.
- Bij een volgende overtreding volgt opnieuw een sluitingsbevel en/of wordt proces-verbaal opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie.

Handhavinglijn deelnemer aan een samenkomst bij eet- en drinkgelegenheden (incl. terras):

- Men leeft het verbod na op basis van eigen verantwoordelijkheid. Zorgdragen voor de handhaving van de regels geschiedt in eerste instantie door de ondernemer;
- Indien het optreden van de ondernemer geen soelaas biedt zullen de toezichthouders optreden. Bij niet naleving van het verbod, wordt een mondelinge waarschuwing aan de overtreders gegeven om een afstand van ten minste 1,5 meter te bewaren ten opzichte van elkaar of om gebruik te maken van de toegewezen zitplaats;
- Indien nog steeds geen gehoor wordt gegeven, dan wordt overgegaan tot het geven van een verwijderingsbevel op grond van artikel 4.1 van de noodverordening. Ook wordt proces-verbaal opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie.

2.1b Demonstraties

Demonstraties worden gereguleerd door de Wet openbare manifestaties en zijn niet gereguleerd in de noodverordening.

Specifieke uitgangspunten inzake demonstraties zijn:

- De individuele deelnemer van een demonstratie heeft in de eerste plaats een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om zijn of haar gezondheid.
- Daarnaast heeft de organisatie van de demonstratie een verantwoordelijkheid voor de gezondheid voor de deelnemers van de demonstratie.

In het kader van de bestrijding van de pandemie, neemt de lokale overheid daar bovenop ook maatregelen. Daarbij geldt:

- De landelijke richtlijnen zijn leidend;
- Het recht om te demonstreren is een grondrecht;
- Demonstreren is een essentieel onderdeel van een democratische rechtstaat.

Handhavingslijn:

- Organisator wijzen op risico's van de demonstratie voor de volksgezondheid (artikel 2 Wom) en de bepalingen van de Noodverordening
- Afhankelijk van grootte en aard demonstratie kunnen aanwijzingen worden gegeven (artikel 6 Wom) of kan voorzitter veiligheidsregio besluiten om de demonstratie te beëindigen op grond van de artikelen 7 en 8 Wom.
- In geval van beëindiging maakt de politie het besluit van de voorzitter van de veiligheidsregio kenbaar dat de manifestatie is beëindigd (vordering) en dat men uiteen moet gaan (waarschuwing).
- Handhaven volgt indien de opdracht niet wordt opgevolgd (lees: demonstratie gaat door). Strafbaarstelling staat in art. 11 Wom.
- Opdracht tot beëindiging van de voorzitter van de veiligheidsregio vastleggen in mutatie/proces-verbaal van de politie. De vordering vastleggen in mutatie/proces-verbaal van de politie.

Indien een kennisgeving wordt gedaan, volgt de reguliere procedure van de WOM. De voorzitter kan naar aanleiding van een kennisgeving beperkingen of voorschriften stellen of een verbod geven (met inachtneming van de doelcriteria uit artikel 2 WOM).

2.2 *Verbod niet houden veilige afstand*

Op grond van de noodverordening is het verboden voor eenieder om zich in de publieke ruimte of in een besloten plaats, niet zijnde een woning of een daarbij behorend erf, op te houden zonder tot een andere persoon een afstand te houden van ten minste 1,5 meter.

Dit verbod geldt niet voor:

- personen die een gezamenlijke huishouding⁹ vormen onderling;
- als het de afstand tussen kinderen tot en met 12 jaar betreft;
- op personen in de leeftijd tot en met 17 jaar onderling¹⁰;
- op leerlingen in het voortgezet onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs onderling op school;
- op personen bij de uitoefening van hun beroep, voor zover de werkzaamheden in het kader van de uitoefening van dat beroep noodzakelijk zijn en niet op gepaste wijze kunnen worden uitgevoerd met inachtneming van 1,5 meter afstand van degene jegens of met wie de werkzaamheden worden uitgevoerd;
- op personen met een handicap, voor zover zij zich niet met inachtneming van een afstand van 1,5 meter jegens hun begeleiders kunnen ophouden en hun begeleiders;

⁹ Gezamenlijke huishouding: de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel en ouders, grootouders en kinderen, voor zover zij volgens de basisregistratie personen op hetzelfde adres woonachtig zijn.

¹⁰ De kinderen in de leeftijd tot en met 17 jaar zijn niet verplicht onderling afstand tot elkaar te houden, maar vanaf 13 jaar wel tot personen van 18 jaar en ouder. Er dient dus op school wel 1,5 meter afstand te worden gehouden tot het personeel.

- op personen die sport, theater of dans in de vorm van sport of culturele uiting beoefenen, voor zover dat voor het beoefenen van sport, dans en theater noodzakelijk is¹¹;
- in het openbaar vervoer, overig bedrijfsmatig personenvervoer¹² en vervoer voor privé-doeleinden, voor zover dit vervoer primair de verplaatsing van de ene naar de andere locatie behelst en niet strekt tot het mogelijk maken van recreatie in dat voer- of vaartuig;¹³
- op personen op een buitenterras bij een eet- en drinkgelegenheid onderling die aan weerszijden van een tussen tafels geplaatst kuchscherp zitten.¹⁴

Handhavingslijn

- Men leeft het verbod na op basis van eigen verantwoordelijkheid;
- Ten aanzien van dit verbod geldt dat de 1,5 meter afstandsnorm in de publieke ruimte gehandhaafd wordt vanaf drie personen.
- Bij niet naleving van het verbod, wordt een mondelinge waarschuwing aan de overtreders gegeven om een afstand van ten minste 1,5 meter te bewaren ten opzichte van elkaar;
- Indien nog steeds geen gehoor wordt gegeven, dan wordt overgegaan tot het geven van een verwijderingsbevel op grond van artikel 4.1 van de noodverordening. Ook wordt proces-verbaal opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie.
- In specifieke gevallen (bij reële vrees voor herhaling) zou daarnaast ook nog een last onder dwangsom kunnen worden opgelegd.

2.3 *Verbod openstelling dansvoorziening*

Op grond van de noodverordening is het tevens verboden om een in een eet- en drinkgelegenheid aanwezige dansvoorziening geopend te houden voor publiek. Daarnaast is dansen in discotheken, nachtclubs en vergelijkbare dansgelegenheden niet toegestaan.

Handhavingslijn

- Ondernemers leven het verbod na op basis van eigen verantwoordelijkheid;
- Bij niet naleving van het verbod, wordt een dringend beroep op de overtreder gedaan om de dansvoorziening te sluiten (mondelinge waarschuwing).
- Indien geen gehoor wordt gegeven aan de (mondelinge) waarschuwing dan volgt er een (schriftelijke) bestuurlijke waarschuwing vanuit de voorzitter van de veiligheidsregio.

¹¹ Voor alle leeftijdsgroepen geldt dat zij normaal spelcontact mogen hebben. De 1,5 meter afstand tijdens het sporten, dient waar mogelijk in acht genomen te worden, maar als dat een normale sportbeoefening in de weg staat mag 1,5 meter afstand tijdelijk losgelaten worden. Voorafgaand en na afloop van de sportbeoefening dienen sporters van 18 jaar en ouder wél 1,5 meter afstand tot elkaar te houden, waaronder in de kleedkamers en in de kantines. De 1,5 meter afstand dient wel aangehouden te worden als dat een normale sportbeoefening niet in de weg staat, bijvoorbeeld: bowlen, darten en bridge.

¹² Overig bedrijfsmatig personenvervoer: besloten busvervoer en taxivervoer als bedoeld in artikel 1 van de Wet personenvervoer, alsmede bedrijfsmatig vervoer van personen op andere wijze dan met een bus of taxi;

¹³ Hierbij geldt wel de verplichting om een mondkapje te dragen vanaf 13 jaar. Verder betekent dit dat op een rondvaartboot of tijdens recreatief vervoer met een pleziervaartuig (zoals sloep of tender) het verbod onverkort van toepassing is.

¹⁴ Deze uitzondering geldt uitsluitend op buitenterrassen bij eet- en drinkgelegenheden.

- Indien geen gehoor wordt gegeven aan de bestuurlijke waarschuwing volgt een sluitingsbevel.
- Indien de situatie een exces betreft kan direct tot een spoedsluiting (direct ongedaanmaking) worden overgegaan en/of proces-verbaal worden opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie. Bij een volgende overtreding volgt opnieuw een sluitingsbevel en/of wordt proces-verbaal opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie.

2.4 Verbod gezamenlijk zingen of schreeuwen

Op grond van de noodverordening is het verboden om in de publieke ruimte of in een besloten plaats, niet zijde een woning en een daarbij behorend erf, in groepsverband te zingen of te schreeuwen. Dit verbod geldt niet voor zangers, zangkoren, zanggroepen en voor zang als onderdeel van belijdenis van godsdienst of levensovertuiging.³⁵

Handhavingslijn

- Men leeft het verbod na op basis van eigen verantwoordelijkheid. Zorgdragen voor de handhaving van de regels geschiedt in eerste instantie door de organisator. Het is dus aan de organisator of exploitant om het zingen of schreeuwen te doen ophouden evt. door beëindiging van samenkomst of evenement. Zie verder ook 2.1.
- Bij niet naleving van het verbod, wordt een mondelinge waarschuwing aan de overtreders gegeven om niet in groepsverband te zingen of te schreeuwen;
- Indien nog steeds geen gehoor wordt gegeven aan de waarschuwing, dan wordt overgegaan tot het geven van een verwijderingsbevel op grond van artikel 4.1 van de noodverordening. Ook wordt proces-verbaal opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie.
- In specifieke gevallen (bij reële vrees voor herhaling) zou daarnaast ook nog een last onder dwangsom kunnen worden opgelegd.

2.5 Verbod gebieden en locaties

Op grond van de noodverordening is het verboden om zich in door de voorzitter aangewezen gebieden en locaties te bevinden. De voorzitter kan het verbod beperken tot bepaalde tijdvakken. Het aanwijzen kan bij spoed ook mondeling geschieden.

Dit verbod geldt niet voor:

- Bewoners van de woningen die zijn gelegen in het gebied of de locatie;

³⁵ Om besmetting te voorkomen is het wel van belang dat hij het zingen de richtlijnen van het RIVM op dit punt worden nageleefd. Bij zangkoren en zanggroepen moet gedacht worden aan koren en groepen die als zodanig actief zijn. Onder zangkoren en zanggroepen wordt in ieder geval niet verstaan het gezamenlijk zingen in een stadion tijdens een (voetbal)wedstrijd of het gezamenlijk meezingen bij een concert.

- Personen die in het gebied noodzakelijke werkzaamheden verrichten (bijvoorbeeld noodzakelijke werkzaamheden aan woningen en werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de levering van water, gas en elektriciteit).

Handhavingslijn

- Men leeft het verbod na op basis van eigen verantwoordelijkheid;
- Bij niet naleving van het verbod, wordt een mondelinge waarschuwing aan de burgers gegeven om zich te verwijderen uit het betreffende gebied;
- Indien geen gehoor wordt gegeven aan de waarschuwing, wordt overgegaan tot het geven van een verwijderingsbevel op grond van artikel 4.1 van de noodverordening aan de overtreders. Ook wordt proces-verbaal opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie.
- In specifieke gevallen (bij reële vrees voor herhaling of bij herhaaldelijke overtreding) zou ook nog een last onder dwangsom kunnen worden opgelegd.

2.6 Verboden onderwijsactiviteiten

Op grond van de noodverordening is het tot het studiejaar 2020-2021 verboden onderwijsactiviteiten in onderwijsinstellingen in het middelbaar beroepsonderwijs, het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderwijs te bieden. Dit verbod geldt niet voor het houden van examens, tentamens, toetsen, praktijk(gericht) onderwijs en begeleiding van kwetsbare studenten op de onderwijsinstelling, voor zover dit online niet afdoende kan.

Handhavingslijn:

- De onderwijsinstelling draagt er zorg voor dat er geen onderwijsactiviteiten worden verricht in de instelling.
- Bij overtreding van het verbod door de onderwijsinstelling, wordt door de voorzitter in overleg getreden met het bestuur van de onderwijsinstelling over de vervolgstappen.

2.7 Inrichting en beëindiging voorziening openbaar vervoer

Op grond van de noodverordening richten vervoerders voorzieningen voor openbaar vervoer en overig bedrijfsmatig personenvervoer zodanig in en nemen daarmee samenhangende maatregelen¹⁶ zodat reizigers in staat worden gesteld zoveel mogelijk een afstand van tenminste 1,5 meter ten opzichte van alle andere in de voorziening aanwezige personen in acht te nemen en reizigers vanaf 13 jaar en ouder niet-medisch mondkapjes dragen in voertuigen en vaartuigen.

De voorzitter kan na overleg met de vervoerder voorzieningen voor openbaar vervoer en overig bedrijfsmatig personenvervoer beëindigen of beperken, indien

¹⁶ Hierbij valt te denken aan het éénrichtingsverkeer op de stations of perrons, het afplakken van stoelen in voertuigen en/of vaartuigen, verplichte ingang/uitgang van voertuigen en/of voorzieningen, het door middel van borden geven van aanwijzingen etc.

- de inrichting van deze voorzieningen en de daarmee samenhangende maatregelen reizigers niet of niet in voldoende mate in staat stelt zoveel mogelijk een afstand van tenminste 1,5 meter ten opzichte van alle andere in de voorzieningen aanwezige personen in acht te nemen of het dragen van een mondkapje door reizigers van 13 jaar en ouder niet in acht wordt genomen; en
- de beëindiging van deze voorziening het transport van mensen die werkzaam zijn in vitale processen of transport dat anderszins noodzakelijk is voor de mobiliteit van Nederland niet onnodig belemmert.

Handhavingslijn:

- Vervoerders richten voorzieningen voor openbaar vervoer en overig bedrijfsmatig personenvervoer zodanig in en nemen daarmee samenhangende maatregelen zodat reizigers zich houden aan de afstandsnorm van 1.5 meter en reizigers van 13 jaar en ouder niet-medisch mondkapjes dragen in voertuigen en vaartuigen.
- Bij overtreding van het verbod door de vervoerder, wordt door de voorzitter in overleg getreden met de vervoerder over de vervolgstappen.
- Bij overtreding van het verbod door de reizigers, kunnen bijzondere opsporingsambtenaren (domein IV) - aanwijzingen als bedoeld in Wet Personenvervoer 2000 (artikel 73) en het Besluit Personenvervoer 2000 (artikel 53) geven in het belang van een juist gebruik van de voorzieningen van openbaar vervoer en de opvolging van de maatregelen die bijdragen aan het in acht nemen van de afstand van ten minste 1,5 meter ten opzichte van alle anderen in de voorzieningen aanwezige personen en het dragen door reizigers van 13 jaar en ouder van niet-medisch mondkapjes in voertuigen en vaartuigen. Handhaving kan tevens plaatsvinden op grond van artikel 52 van het Besluit Personenvervoer 2000.
- De aanwijzing van de BOA's kan eruit bestaan dat reiziger wordt gevraagd zich aan de maatregelen te houden (eventueel tot 2 keer toe), waaronder het dragen van een mondkapje, danwel -bij weigering- het voertuig of vaartuig te verlaten. In het geval dat de reiziger dan uiteindelijk de aanwijzing niet opvolgt dan wordt er een proces-verbaal opgemaakt voor niet opvolgen van de aanwijzing.
- Let op: het handelen in strijd met bepaling 2.7 van de noodverordening (plicht van passagiers om mondkapjes te dragen in ov) is dus geen overtreding van artikel 443 Wetboek van Strafrecht, maar een overtreding van art. 72 Wet personenvervoer 2000 jo. art. 52 Besluit Personenvervoer 2000.

2.7a Luchthaven

Op grond van de noodverordening richt de exploitant van een luchthaventerrein de locaties van het inchecken, de security- en grensprocessen en het boarden zodanig in en neemt daarmee samenhangende maatregelen zodat de 1,5 meter regel door passagiers kan worden nageleefd. Tijdens drukte dient de genoemde exploitant erop toe te zien dat het niet kunnen naleven van de 1,5 meter regel door passagiers op deze locaties tot een minimum wordt beperkt en zo snel

mogelijk weer wel wordt verwezenlijkt. Zolang de 1,5 meter regel niet kan worden nageleefd zijn passagiers van 13 jaar en ouder verplicht een niet-medisch mondkapje te dragen

Handhavingslijn:

- De luchthavenexploitant richt de locaties van het inchecken, de security- en grensprocessen en het boarden zodanig in en neemt daarmee samenhangende maatregelen zodat de 1,5 meter regel door passagiers kan worden nageleefd. Dit kan o.a. door middel van communicatie, het aanspreken van passagiers en fysieke maatregelen, zoals belijning.
- Tijdens drukte dient de genoemde exploitant erop toe te zien dat het niet kunnen naleven van de 1,5 meter regel door passagiers op deze locaties tot een minimum wordt beperkt en zo snel mogelijk weer wel wordt verwezenlijkt. Zolang de 1,5 meter regel niet kan worden nageleefd zijn passagiers van 13 jaar en ouder verplicht een niet-medisch mondkapje te dragen. De luchthavenexploitant is verantwoordelijk om passagiers hierover te informeren.
- Verder informeert de luchthavenexploitant de Koninklijke Marechaussee wanneer piekmomenten worden verwacht en de 1,5 meter niet kan worden nageleefd. Bij onvoorziene piekdrukke informeert de luchthavenexploitant de Koninklijke Marechaussee onverwijld.
- Bij overtreding van het verbod door de exploitant, wordt door de voorzitter in overleg getreden met de luchthavenexploitant over de vervolgstappen.

2.8 Overig personenvervoer

Op grond van de noodverordening zijn reizigers van 13 jaar en ouder om in het bedrijfsmatig personenvervoer niet zijnde openbaar vervoer, verplicht om een niet-medisch mondkapje te dragen.¹⁷ De aanbieder van overig bedrijfsmatig personenvervoer, niet zijnde de aanbieder van openbaar vervoer of veerdiensten, verifieert voorafgaand aan het vervoer de gezondheid van de reiziger en werkt uitsluitend op basis van reservering.

Handhavingslijn reizigers:

- Reizigers leven het gebod op het dragen van een niet-medisch mondkapje na op basis van eigen verantwoordelijkheid. Zorgdragen voor de handhaving van de regels geschiedt in eerste instantie door de vervoerder. De vervoerder spreekt de passagiers aan op het dragen van een niet-medisch mondkapje;
- enkel bij excessen (passagier die voertuig niet wenst te verlaten en geen mondkapje willen dragen) zal de politie of Koninklijke Marechaussee ter plaatse worden gevraagd. Primair zal de politie of de Koninklijke Marechaussee de passagier uit het voertuig verwijderen en in uiterste geval wordt proces-verbaal opgemaakt o.g.v. artikel 443 Sr.

¹⁷ Deze verplichting geldt ook als tot andere personen 1,5 meter afstand gehouden kan worden. De plicht geldt in alle vormen van bedrijfsmatig personenvervoer dus ook bijvoorbeeld in touringcars, busjes en personenauto's met minder dan 9 zitplaatsen waarmee personen van en naar werklocaties worden vervoerd (al dan niet met chauffeur). De plicht tot dragen van een mondkapje geldt niet op rondvaartboten en andere vormen van recreatief vervoer. In die gevallen geldt de eis tot houden van 1,5 meter afstand.

- In specifieke gevallen (bij reële vrees voor herhaling) zou daarnaast ook nog een last onder dwangsom kunnen worden opgelegd.

2.9 Verboden toegang verpleeghuizen en woonvormen ouderenzorg

Op grond van de noodverordening is het verboden om een verpleeghuis¹⁸ of woonvorm in de ouderenzorg¹⁹ te bezoeken indien zich in die instelling of woonsituatie een of meer COVID-19 besmettingen voordoen.

De beheerder kan toestemming verlenen voor dit bezoek:

- indien een bewoner verkeert in de stervensfase of vergelijkbare omstandigheden;
- aan structurele vrijwilligers; en
- voor het horen en beoordelen van een cliënt in het kader van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten.

Handhavingslijn

- Indien zich in het verpleeghuis of woonvorm in de ouderenzorg een of meer COVID-19 besmettingen voordoen, dan is het verboden voor onbevoegden (bezoekers) om zich daar te bevinden.
- Mocht een bezoeker zich niet aan voorgenoemd verbod houden, dan wordt de overtreder door medewerkers van de zorginstelling aangesproken en gewezen op het verbod. Overtreder wordt verzocht om direct de zorginstelling te verlaten.
- Indien hier geen gehoor aan wordt gegeven, dan wordt een toezichthouder opgeroepen. De toezichthouder geeft een verwijderingsbevel op grond van de noodverordening en als de bezoeker daar geen opvolging aan geeft zal proces-verbaal worden opgemaakt op grond van artikel 443 Wetboek van Strafrecht met een boete van de tweede categorie.
- In specifieke gevallen (bij reële vrees voor herhaling) zou daarnaast ook nog een last onder dwangsom of gebiedsontzegging kunnen worden opgelegd.

3.1 Algemene uitzonderingen

De hierboven genoemde verboden zijn (tevens) niet van toepassing op:

- de betrokken hulpdiensten en toezichthouders;
- activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen zoals beschreven op <https://www.nctv.nl/onderwerpen/vitale-infrastructuur/overzicht-vitale-processen>;
- door de voorzitter te bepalen (categorieën van) gevallen.²⁰

¹⁸ Een instelling die zorg als bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet langdurige zorg verleent aan personen die daarop recht hebben vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking;

¹⁹ Een woonsituatie waarin minimaal drie bewoners verblijven vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking en zorg ontvangen als bedoeld in artikel 3.1.1 van de Wet langdurige zorg.

²⁰ De voorzitter kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een vrijstelling of ontheffing op dit artikel. Het is verboden om in strijd met dergelijke voorschriften en beperkingen te handelen.

4. Uitgangspunten

Voor de concrete handhaving van de noodverordening gelden de volgende uitgangspunten:

- High trust, high penalty;
- De bestrijding van de pandemie vereist vergaande maatregelen waarbij het belang van de gezondheid prevaleert boven het belang van onderdelen van de economie;
- Een geconstateerde overtreding dient direct ongedaan gemaakt te worden en kunnen hiertoe het gesprek aangaan en aanwijzingen geven. De toezichthouders beschikken hierbij over een discretionaire bevoegdheid;
- Handhaving is in beginsel reactief en start nadat melding is gedaan van een overtreding of als sprake is van een heterdaad constatering (routinematig, n.a.v. melding/klacht en bij excessen);
- Operationalisering van de handhaving van de noodverordening is een gezamenlijke opdracht van de veiligheidsregio. Degene die constateert (via melding of eigen waarneming) is verantwoordelijk voor de handhaving en de afstemming hierover met de partners;
- Bij beperkte capaciteit ligt de prioriteit bij ernstige overtredingen en/of ernstige gezondheidsrisico's;
- De handhaving richt zich in eerste instantie op de eigenaar/ organisator en in beginsel niet op personeel en/of de gasten;
- De handhaving is gefaseerd en in eerste instantie niet gericht op aanhouding, maar op het beëindigen van de overtreding en herstel van de situatie;
- De Officier van Justitie gaat in beginsel over de opsporing en handhaving van strafbare feiten;

5. Communicatie

Middels de communicatie van de Veiligheidsregio over de noodverordening worden de doelgroepen geïnformeerd over de noodverordening, de medische noodzaak en het geldende handelingskader.